

REFERAT

Tema for møte: **Samordningsgruppen for geografisk informasjon**
Tid og sted: **8.april 2021 kl 9 – 12 på Teams**
Referent: Kartverket v/sekretariatet
Kopi til: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Til stede:

Anne Guro Nøkleby	Kartverket, møteleder
Per Vallner	Statsforvalteren i Oslo og Viken
Jørn Undelstvedt	SSB
Frode Skjævestad	Kystverket
Hildegunn Norheim	NIBIO
Atle Dale Moen	Statens vegvesen
Rolf Bekkhus	Oslo kommune/KS (storkommunegruppen)
Frode Brattas	Trøndelag fylkeskommune/KS
Einar Jensen	Kartverket/Geovekstforum
Hans de Beer	NGU (erstatte Hege Brende i gruppen)
Eli Øydvin	NVE
Ingunn Limstrand	Miljødirektoratet
Mats Berg	Politiet
Kristin Lind	Energi Norge
Anne Kjersti Briskerud	Kongsvinger kommune/KS
Kristin Tandberg	Asker kommune/KS

Representanter som ikke var tilstede:

Erik Perstuen	Kartverket, leder av Samordningsgruppen
Jorge Sagredo	Sykehusbygg
Svein Olav Mjelve	Telenor
Øyvind Martinsen	Forsvaret

Gjester:

Roar Skålin	Direktør meteorologisk institutt, leder Nasjonalt geodataråd
Johnny Welle	Direktør Kartverket, medlem Nasjonalt geodataråd og leder arbeidsgruppe under Nasjonalt geodataråd
Kåre Kyrkjeeide	Kartverket, sekr. i arbeidsgruppen under Nasjonalt geodataråd

Andre deltakere:

Njål Tengs Abrahamsen	Kartverket Sjø
Morten Borrebæk	Kartverket, Arkitektur og standarder

Sekretariat:

Arvid Lillethun	Kartverket (Land/Infrastrukturavdelingen)
Anne Jørgensen	Kartverket (Marked- og kommunikasjonsavdelingen)
Bernt Audun Strømsli	Kartverket (Land/Infrastrukturavdelingen)
Sissel Skovly	Kartverket (Land/Geodatakoordinatorseksjonen)

Agenda

09.00 – 09.15 Gjennomgang av referat og oppfølgingspunkt

Referat fra møtet 17. februar.
Oppfølgingspunkt

09.15 – 10.15 Sak 08/2021 Utvikling av arkitektur og målbilder for den geografiske infrastrukturen - GI2.0

- Presentasjon av arbeid i regi av nasjonalt geodataråd – Johnny Welle, direktør Kartverket
- Diskusjon
- Videre prosess i Samordningsgruppen

10.15 – 10.30 Pause

10.30 – 11.15 Sak 09/2021 Innsatsområde 2021 «Nasjonal geografisk infrastruktur»

- Sentrale tiltak som understøtter GI 2.0, innledning
- Tiltak 12 – Sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlige krav
 - Presentasjon av planlagte aktiviteter
 - Vegvesenets interesser og bidrag til tiltaket
- Tiltak 16 – Utnytte publikumsbasert datafangst
 - Status prosjektet FiksKart
 - Planlagt pilotering

11.15 – 11.45 Sak 10/2021 Samspill med Nasjonalt geodataråd

- Om Nasjonalt geodataråd – Roar Skålin, leder for rådet
 - Oppfølging av nasjonal geodatastrategi
 - Utvikling av den geografiske infrastrukturen
- Tanker om samspill mellom Nasjonalt geodataråd og Samordningsgruppen

11.45 – 12.00 Eventuelt og neste møter

Kort presentasjon av innkomne søknader til bruk av fellesmidler.
Søknadene behandles i neste møte.

- T12 – Søknad om støtte til konsulentbistand for å gjennomføre gevinst- og nyttevurderinger samt en utredning av juridiske virkemidler for bedre gjenbruk av data
- T46 – Søknad om støtte fra Norge digitalt til standardiseringsarbeid og etablering av felles nasjonalt forvaltningsopplegg for havnedata

Neste møte er planlagt 19.-20.mai (lunsj-til-lunsj)

Gjennomgang av referat fra forrige møte 17.februar

Referatet fra ble gjennomgått og oppfølgingspunktene presenteres som egne saker i dette møtet eller på møtet i mai.

Sak 07/2021 siste bulletpkt – geografisk referansegruppe endres til teknisk referansegruppe

Vedtak:

Referat med oppfølgingspunkt fra møtet 17.februar 2021 ble gjennomgått og godkjent i møtet.

Sak 08/2021 Utvikling av arkitektur og målbilder for den geografiske infrastrukturen – GI 2.0

Johnny Welle, direktør Kartverket

Saksdokument: *Bakgrunnsnotatet*

Presentasjon: «Samordningsgruppen 08.04.21-Welle» i Nextcloud

Nasjonalt geodataråd har nedsatt en arbeidsgruppe som skal komme med forslag til hvordan framtidens geografiske infrastruktur - GI 2.0 - kan se ut. Målbilder må etableres slik at visjonen i nasjonal geodatastrategi - «Norge skal være ledende i bruk av geografisk informasjon», kan bli en realitet innen 2025. Prosessen vil involvere bredt både i offentlig og privat sektor.

Dagens modell for den geografiske infrastrukturen bør transformeres til en overordnet arkitekturmodell basert på infrastrukturer som benyttes i offentlig sektor. Dette må til for at geografisk informasjon enklere skal bli en del av andre digitale økosystemer.

Videre prosess: I regi av arbeidsgruppen er det invitert til workshops med privat sektor, kommunal sektor og Geovekst. Senere vil andre sektorer og «samarbeid» inviteres med i arbeidet. Det bemerkes at arbeidet krever en «modning» hos alle involverte, så det vil bli flere «runder» for å forbedre de foreslåtte modellene.

Nasjonalt geodataråd har som mål å gi råd til Kommunal- og moderniseringsdepartementet innen 1.juni.

Spørsmål og kommentarer fra representantene:

- Målbildene som presenteres er svært innovasjonsrettet uten at det kommer tydelig fram hva som egentlig skal løses. Det er uklart hvilke økosystemer man tenker å samspille med og med det også hvilke grenseflater man jobber mot. Prioritér forskning- og miljøsektoren. Det finnes gode metoder for konseptutvikling som benyttes i andre sektorer.

Svar Johnny Welle: Arbeidet er foreløpig på et konseptuelt nivå. Det er ambisiøst, men det er fordi det stilles spørsmål ved om dagens styringsmodell er riktig for å nå visjon og mål som ligger i geodatastrategien for 2025. Det gjenstår mye jobb før man har en omforent arkitekturmodell av ønsket framtidig geografisk infrastruktur – GI 2.0.

Kommentar fra Roar Skålin: Nasjonalt geodataråds viktigste oppgave nå er å sette dette på dagsorden for departement og etater. Rådet vil legge det på et overordnet nivå, mens målbildene må settes der detaljert kompetanse finnes.

- Hva er målet med de planlagte workshopene og på hvilket nivå i virksomhetene bør deltakerne komme fra?

Svar Johnny Welle: Deltakerne må ha en viss forståelse geografisk infrastruktur og forstå modellen. Det er krevende og komplisert å snakke om geografisk infrastruktur slik at alle forstår det. Hensikten med arbeidet er å gjøre geografisk infrastruktur mer kompatibel med andre infrastrukturer slik at geografisk informasjon enklere og mer naturlig blir en del av flere samfunnsprosesser.

- Det bør være et mål om at GI 2.0 også samspiller med internasjonale infrastrukturer
- Viktig arbeid med GI 2.0, men må ikke glemme at GI 1.0 fortsatt må utvikles.

Svar Johnny Welle: Utviklingen av GI 2.0 vil i stor grad baseres på å utvikle det vi har

- Vi må løfte blikket å tenke på at det er store samfunnsoppgaver som skal løses. De løses ikke av geografisk informasjon alene og derfor må infrastrukturen samspille med andre infrastrukturer og økosystem. Utviklingen krever at nye og forutsigbare finansieringsmodeller etableres. Nye stortingsmeldinger synliggjør at det er nye elementer som skal fylles med innhold. Prosessene i dette arbeidet må bygges på de gode samarbeidsarenaene som er i dag og være åpne og konkrete.
- Viktig at arbeidet med GI 2.0 ikke tar all fokus fra arbeidet med handlingsplanen til nasjonal geodatastrategi. Her er mye «på gang» selv om det er man ser utfordringer med å få ønsket fokus og ikke minst finansiering av tiltak.
- Flere sektorer jobber med mye av de samme prosessene og representanter fra disse har erfaringer som bør tas med i vurderingen i arbeidet. Spesielt det juridiske aspektet er viktig å vie oppmerksomhet sammen med det å bruke ressurser på å kartlegge der det er behov.

Johnny Welle avsluttet med å beskrive prosessen som en tretrinnsrakett hvor man nå er i ferd med å «fyre av fyrstikken». Det innebærer å få opp interessen for temaet og skaffe ressurser og ikke minst at nasjonalt geodataråd gir råd til KMD for å sikre at prosessen forankres på riktig nivå.

Roar Skålin foreslo at det gjennom nasjonalt geodataråds arbeid, skisseres et veikart for å vise prosessen fram til endelig råd til KMD.

Videre oppfølging:

- **SG er foreløpig ikke invitert til workshop, men henger seg på workshop 2. Tema på neste møte i SG i mai.**

Sak 09/2021 Innsatsområde 2021 «Nasjonal geografisk infrastruktur»

Saksdokument: Bakgrunnsnotat

Sentrale tiltak som understøtter GI 2.0, innledning

Anne Guro Nøkleby, Kartverket

Presentasjon i Nextcloud: «SG-08-april-2021-AnneGuro»

Samordningsgruppen har definert utvalgte innsatsområder for å prioritere tiltak som understøtter disse.

Nasjonal infrastruktur:

T12 – Sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlige krav

T16 – Utnytte publikumsbasert datafangst

Innovasjon:

T24 – Utvikle FoU-strategi og etablere et FoU-program for geografisk informasjon

Datainnhold:

T3 – Heve kvaliteten på det offentlige kartgrunnlag

Kartverket har utarbeidet en årlig (2020) statusrapport for handlingsplanen som nylig er levert KMD. Flere utfordringer er identifisert, herunder manglende fokus og prioritering fra dataeiere knyttet til tiltak 3 – heve kvaliteten på det offentlige kartgrunnlag.

Tiltak 12 - Sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlige krav

Arvid Lillethun, Kartverket

Presentasjon i Nextcloud: «T12-Gjenbruk-SG-møte-8-4-2021»

Kartverket har skissert et 2-årig prosjekt med mål om å ta vare på og tilby innsamlede data til nye brukere. En arbeidsgruppe med deltakere fra flere etater, skal jobbe videre med dette og identifisere felles utfordringer. Det er flere aspekter som må belyses for å få dette på plass og det er tenkt løst gjennom arbeidspakker.

AP1: Konsept, status, gevinst

AP2: Dokumentasjon og veiledning

AP3: Teknisk – mottak og avlevering

AP4: Regelverk, juridisk

Utvalgte case (SVV – modellbasert veibygging, og flere er «på lista»)

Videre oppfølging:

- **SG synes tilnærmingen er god og ber Kartverket sette sammen en arbeidsgruppe. Det bes om innspill til deltakere.**

Case - Modellbasert vegprosjektering

Atle Dale Moen, SVV

SVVs mål med å bidra i arbeidsgruppen er å synliggjøre behovet for data på GML-format. Det er vedtatt gjennom Teknologisk rammeverk, men vi har ikke tatt det inn over oss. Det er fortsatt mye som må på plass for å få til dette – skjema, redigering mm.

Arbeidspakkene setter fokus på de rette tingene, men kanskje pakke 4 er den viktigste?

Setter pris på at dette er en del av innsatsområdene for det vil helt klart sette trykk på ting.

Tiltak 16 - Utnytte publikumsbasert datafangst

Bernt Audun Strømsli, Kartverket

Presentasjon i Nextcloud: «T16-Fikskart-SG_210408_bernt»

FiksKart er et prosjekt mellom Kartverket og DiBK med Mindshift som konsulent. Er tidligere presentert for Samordningsgruppen, men prosjektet har nå tatt noe steg videre.

Målet med prosjektet er at crowdsourcing skal integreres inn i brukerløsninger. Det etableres nå et konsept for en standardisert og kanaluavhengig løsning for tilbakemeldinger og feil på geodata.

Teknologi er egentlig en liten ting i dette arbeidet. Den store jobben blir å skape forståelse, motivasjon og forankring for publikumsgenererte tilbakemeldinger. I 2021 gjennomføres flere workshops med relevante aktører, og en pilot for løsningen vil være i drift i løpet av siste halvår.

Sak 10/2021 Samspill med Nasjonalt geodataråd

Roar Skålin, leder av Nasjonalt geodataråd og direktør i Meteorologisk institutt

Om Nasjonalt geodataråd (NGR)

Hovedoppgaven til NGR er å gi råd til regjeringen og KMD knyttet til geografisk informasjon. Rådene vil i stor grad være basert på:

- konkrete problemstillinger, for eksempel inn i arbeid med stortingsmeldinger
- trender og utvikling for bedre utnyttelse av geografisk informasjon
- oppfølging av nasjonal geodatastrategi og midtveisevalueringen av denne

Det har en god effekt i at toppledere møtes, diskuterer relevante problemstillinger og tar de med seg hjem i eget virke. Erfaringer fra medlemmene i NGR vil påvirke rådene som gis – som naturlig vil være av overordnet karakter.

NGR, med virkeperiode 2020-2023, har som mål å være tydeligere og mer konkrete enn råd fra tidligere virkeperioder.

Hvordan få til et bedre samspill med Samordningsgruppen (SG)?

Det er et mål at arbeidsgruppen under NGR, som jobber med GI 2.0, skal komme med råd som gir retning. NGR vil være en fasilitator for å få i gang prosesser slik at man jobber videre med disse.

NGR og SG bør være orientert om hverandres arbeid og dette bør være fast punkt på agendaen i møtene. Dette er til dels gjort til nå gjennom at sekretariatet, som er det samme for begge gruppene, orienterer om enkeltsaker.

Det er spesielt viktig at SG løfter utfordringer ved gjennomføring av strategiens handlingsplan til NGR. SG bør være tydelig på hva NGR bør ta videre og medlemmene sitter i posisjoner som gir mulighet for å øve påtrykk på viktige funksjoner.

KMD og Nasjonalt geodataråd lyser også i 2021 ut en pris for å hedre innovativ bruk av geografisk informasjon. Oppfordrer alle til å sende inn eksempler – frist 21.mai.

Innspill fra Hildegunn Norheim, medlem av NGR og representant i SG

NGR og SG har ulike roller, men med et felles målbilde med strategi og handlingsplan. Forståelse og kunnskap om systemene gjør samspillet viktig. Juridiske og politiske saker bør i større grad løftes fra SG til NGR da det erfares at lovgivningen henger etter i utviklingen. Finansiering og forskning er også viktige saker det bør jobbes tettere om.

Nye stortingsmeldinger har viet GI større plass og viser at samspillet gir resultater. Denne synliggjøringen må fortsette og gi resultater i flere stortingsmeldinger.

Spørsmål og kommentarer fra representantene:

- Arbeidet med den geografiske infrastruktur bør egentlig gå mer av seg selv og gjøre Norge digitalt overflødig. Da bør de framtidige rollene til disse forumene kanskje i enda større grad gi mulighet for å løfte blikket utover de nasjonale utfordringene og få mer internasjonalt fokus.
- Det er veldig mange prosesser som pågår. Rådet må følge med, velge seg ut de riktige og koble seg på i rett tidspunkt.
- Sekretariatet er det samme til begge forumene. Det er kanskje ikke heldig? Kunne fått et bredere perspektiv hvis eksterne tok del i arbeidet

Kommentar fra Roar Skålin: Sammen bør det jobbes mer med å få saker inn i TDB til Forskningsrådet. Her har sektoren vært ganske fraværende til nå. Med dette kan man også lettere henge seg på relevante internasjonale prosesser. Det foregår mye internasjonalt knyttet til åpen data-politikk som er et viktig tema.

Videre oppfølging:

- **NGR og SG sørger for at informasjon om hverandres arbeid blir fast agendapunkt i møtene – spesielt arbeidet med strategi og handlingsplan**
- **Det må jobbes tett om strategiens midtveisevaluering**

Eventuelt og neste møte

Eventuelt:

Det foreligger to søknader til bruk av Samordningsgruppens fellesmidler:

- T12 – Søknad om støtte til konsulentbistand for å gjennomføre gevinst- og nyttevurderinger samt en utredning av juridiske virkemidler for bedre gjenbruk av data
- T46 – Søknad om støtte fra Norge digitalt til standardiseringsarbeid og etablering av felles nasjonalt forvaltningsopplegg for havnedata

Disse ble kort presentert og behandles på neste møte.

Neste møte:

Lunsj-til-lunsj 19.-20.mai

Aktuelle saker:

- GI 2.0
 - Workshops i regi av Nasjonalt geodataråd
- Revisjon av handlingsplan
 - Fellestiltak
- Geonorge
 - Status T17 i 2021 og prosess mot 2022
 - Veileder – tiltak inn i handlingsplan
- Status i arbeidet med forankring av strategi/handlingsplan på regionalt nivå
- Veileder for Geodataambassadør
- Søknader fellesmidler